

Prædiken til 3. søndag i advent

Matt. 11, 2-10

I december måned 1810 var N.F.S. Grundtvig på vej hjem til sin barndomsby, Udby, sammen med sin gode ven, Sibbern. Den 28-årige Grundtvig var nemlig blevet kaldet til kapellan for sin gamle far, Johan, som havde været præst i Udby i mange år. At være præst var ikke det, han havde mest lyst til på det tidspunkt. Han havde allerede høstet stor ros for sit arbejde som oldtids-forsker og digter, og det var inden for det felt, han havde lyst til at virke. Men hans far var gammel, og hans mor var syg, og de havde begge brug for hans hjælp. Så Grundtvig gjorde sin pligt, lagde København bag sig, og forberedte sig på et mere stilfærdigt levned som landsbypræst.

Da mørket faldt på, besluttede Grundtvig og Sibbern sig for at overnatte på kroen i Vindbyholt. Sibbern faldt hurtigt i søvn, mens Grundtvig blev oppe. Midt om natten våggede Sibbern ved, at Grundtvig sad i et hjørne og bad så højlydt, at han var bange for, at de andre gæster skulle blive forstyrret. Næste dag fortalte Grundtvig, at han om natten havde følt Djævelen sno sig om hans krop som en slange. Sibbern tænkte jo selvfølgelig, at det var helt galt fat med Grundtvig, og da de kom til Udby, fortalte han bekymret Grundtvigs far om den mærkelige hændelse. Far'en svarede blot: "Gud ske lov. Min søn har anfægtelser!"

Hvorfor han sagde "Gudskelov", ved jeg

ikke. At blive voldsomt grebet af anfægtelse er måske ikke umiddelbart noget, man opfatter som et godt tegn hos en kommende sognepræst. Men anfægtelse er dog trods alt et tegn på, at der er noget at anfægte – at troen havde tag i den unge Grundtvig. Som bekendt kom Grundtvig over sine anfægtelser – han blev en inspirerende og dygtig præst, og hans salmer er den dag i dag blandt de mest kendte og elskede i Danmark. Men den decemberrnat i 1810, på Vindbyholt kro, da tvivlede Grundtvig. Med en tvivl så stærk, så den næsten var fysisk håndgribelig: en slange, der snoede sig om hans krop.

I dagens evangelium hører vi også en stemme fra en bange tvivler: Johannes Døber. Johannes Døber er jo ellers vores allerstørste profet – han er simpelthen den, der bærer vejen for Jesus. Og almindeligvis høres der ingen usikker bæven i hans stemme. Han er den, der råber i ørkenen: "Omvend jer, for Himmeriget er kommet nær!" Han taler frygtløst toldere, soldater og konger til rette. Han er den, der uden vaklen forsikrer alle sine tilhørere om, at Jesus er Kristus, og at han er den rette vej.

Men i dagens evangelium hører vi, at selv Johannes Døber, den største af alle profeterne, selv han var kommet i anfægtelse. Netop på grund af sin frygtløshed og kompromisløshed, var han sat i fængsel af Herodes, og fra

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

fængslet sender han nu bud til Jesus: ”Er du den, der skal komme? Eller skal vi vente en helt anden?” Hvis Jesus virkelig er Messias, så kan Johannes jo uden frygt gå sin nært forestående henrettelse i møde ... men hvis Jesus nu ikke er den, han regnede med – hvis han bare er et almindeligt menneske – så har Johannes’ liv været spildt, og hans død vil være meningsløs.

Vi kan alle sammen spejle os i historien om Johannes, der var fortvivlet og anfægtet i fængslet. Det er nok de færreste, der altid er fuldstændig sikre i troen. Måske har vi ikke ligefrem, som Grundtvig, følt djævelen sno sig om vores krop som en slange. Men de fleste har – i det mindste en sjælden gang imellem – prøvet at være anfægtet; at være i tvivl, om Jesus nu også er vejen, sandheden og livet. Jesus er jo også så irriterende fordringsfuld. Han nægter at give os beviser på, at han er Kristus. Han nægter at give os håndgribelige tegn – kalder os endda ’onde’ og ’utro’, når vi kræver dem. Det er næsten, som om, han gerne vil have os til at tvivle. At tvivle indebærer jo, at vi stiller spørgsmål – at vi tænker selv. Tvivlen, eller fortvivlelsen, er troens modsætning, men samtidig er den også vævet uløseligt sammen med troen. I modsætning til ateismen og ligegyldigheden over for, om der findes en gud eller ej, er tvivlen og anfægtelsen ikke et moderne fænomen. Grundtvig anfægtedes for to hundrede år siden, og Johannes for to tusinde år siden. Men både Grundtvig og Johannes gør det eneste, der til enhver tid er for en kristen at gøre i den situation: de tyr til Jesus selv. Johannes ved at sende bud efter ham. Grundtvig ved at bede. Spørgsmålet er altid det samme for enhver, der er i tvivl: ”Er du den, der skal komme? eller skal vi vente en helt anden?”

Johannes var den første, der stillede det spørgsmål. Han har sikkert forventet at få et utvetydigt ”Ja, det er mig!” eller ”Nej,

der kommer en anden!” eller måske endda et håndgribeligt bevis. Det får han selvfølgelig ikke, for Jesus har som sagt ikke for vane at stikke os færdiglavede svar og beviser i hånden. I stedet henviser Jesus til den gamle profeti af Esajas: ”Blinde ser, og lamme går, spedalske bliver rene, og døve hører, og døde står op, og evangeliet forkyndes for fattige”. Om den besked fik Johannes’ tvivl til at forsvinde, hører vi ikke noget. Det er op til hver enkelt – også Johannes Døber – at afgøre, om han eller hun vil tro eller ikke tro, at Jesus er Kristus, vor frelser.

Af og til er det svært at bevare troen; men i den situation må vi ikke afvise og ignorere anfægtelsen. Vi kan ikke komme uden om vores tvivl, den er et grundmenneskeligt vilkår. Vi kan ikke komme uden om den, men vi må igennem den, før vi igen kan finde trøstens og barmhjertighedens Gud, på den anden side af tvivlen. Vi må, som Grundtvig og Johannes Døber, tage tyren ved hornene og henvende os med vore anfægtelser til Jesus selv. Om lidt skal vi synge Grundtvigs salme Vor Herre, til dig må jeg ty! hvor andet vers lyder:

Det er mig dog vist over alt:
Langt borte kan du ikke være;
for altid, af hjertet påkaldt,
du trøster så ømt dine kære ...

Når man læser eller synger dén salme, synes jeg, at man kan mærke Jesus trøste én, midt i frygten og fortvivlelsen. Og det skyldes måske, at den er skrevet af én, der selv har følt tvivlen på sin krop. Og som også er blevet trøstet ved at ty til Jesus og give udtryk for sin tvivl.

”Lovet være Gud, barmhjertighedens fader og al trøsts Gud, som trøster os i al vor trængsel, så vi kan trøste alle dem, der er i trængsel, med dén trøst, vi selv trøstes med af Gud”.

Amen

Merete Bøye
Stoholm – Kobberup

Salmer:
79, 289, 78, 652, 11